

Utbildningsinspektion i Jörlandaskolan, grundskola F-6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av utbildningsresultaten	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Jörlandaskolan den 19 och 20 november 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Jörlandaskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Jörlandaskolan intervjuades rektorn, elever, personal och vårdnadshavare. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Jörlandaskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	108
Förskoleklass	37
Grundskola	182

Uppgifterna om elevantal är skolans egna från oktober 2005.

Jörlandaskolan ligger någon mil utanför Stenungsunds tätort och tillhör Södra rektorsområdet. Till rektorns ansvarsområde hör också förskola och fritidshem.

Skolan består av en enplansbyggnad från 1960-talet med slöjd- och idrottssalar. I anslutning till skolbyggnaderna finns skolgårdar med lekredskap, olika planer samt ett aktivitetsspår.

Jörlandaskolan har elever i förskoleklass och årskurserna 1–6. Verksamheten är organiserad i två förskoleklasser och åldershomogena klasser i årskurserna 1–6. Skolans pedagogiska personal arbetar i två arbetslag F–2 och 3–6.

Jörlandaskolan har vid inspektionsbesöket inga elever med annat modersmål än svenska. I anslutning till skolan finns fritidshem och förskola. Dessa verksamheter har inte besökts utan ingår i Skolverkets inspektion på kommunnivå.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Jörlandaskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Eleverna vid Jörlandaskolan utvecklas och når kunskaper i grundskolans ämnen enligt de nationella målen. Flertalet elever når målen att uppnå i årskurs 5 i svenska, engelska och matematik. Lärare och de flesta elever ser den lilla skolan som en trygghet där alla vuxna känner ansvar. De regler som finns är väl kända av elever och personal och hålls aktuella i verksamheten. Skolledning och personal arbetar medvetet med att förbättra kunskapsresultaten för eleverna utifrån att saklighet och allsidighet skall präglade undervisningen. En medvetenhet kring resultat kopplat till förbättringsåtgärder finns. Skolan har väl kända och tydliga rutiner för att upptäcka elever i behov av särskilt stöd och elever som är i behov av särskilt stöd erbjuds detta i huvudsak inom klassens ram.

Detta är den övergripande bedömningen för skolan. Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör förbättra rutinerna för att följa upp elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen.
- I kvalitetsredovisningen bör de åtgärder som skolan gör för att förverkliga de nationella målen för utbildningen framgå tydligare och mer konkret utifrån ett systematiskt arbetssätt med mål, planering, utvärdering, analyser och åtgärder.

- Skolan bör öka elevernas medvetenhet om kunskapsmålen i samtliga ämnen.

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, respektive för de frivilliga skolformerna, Lpf 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Kunskaper

Skolan skall, enligt läroplanen, klargöra för eleverna vilka mål utbildningen har. Det åligger skolan att följa upp elevernas kunskapsutveckling och utvärdera resultaten i relation till de nationella målen. I skolans uppdrag ingår även mål som gäller elevernas generella kunskapsutveckling. Undervisningen skall bidra till att eleverna utvecklar nyfikenhet och lust att lära, strategier för det egna lärandet, tillit till den egna förmågan att arbeta självständigt och tillsammans med andra, inta ett kritiskt förhållningssätt, förmåga att lyssna, diskutera samt se helheter och sammanhang.

Inspektörerna bedömer att eleverna i förskoleklassen ges goda förutsättningar att utveckla både nyfikenhet och lust att lära utifrån de mål som skolformen anger, vilket ger eleverna en god grund för fortsatt skolgång.

Elevernas resultat i årskurs 1–6 följs upp i läsförståelse och stavning. Vad gäller matematik, har skolan förutom diagnoserna i läroböckerna de nationella ämnesproven i skolår 5 och skall börja med diagnostiska prov i skolår 2. Rektorn och lärarna framhåller att det borde finnas ett kommunövergripande diagnosmaterial för att i kommunen få ett mer jämnt bedömningsunderlag. Inspektörerna bedömer att det finns en medvetenhet hos rektorn och lärarna om elevernas resultat där man vid behov förändrar både arbetssätt och arbetsformer för att ge stöd till eleverna att nå målen.

Resultaten i de nationella ämnesproven i årskurs fem är enligt rektorn att det finns sammanlagt 10 elever som inte hade klarat någon del av de nationella proven under vårterminen 2005. Dessa elever har fått åtgärdsprogram och extra stöd. Elevernas medvetenhet om kunskapsmålen är enligt inspektörernas intryck generellt litet. Eleverna i de högre årskurserna känner till att lärarna skriver upp vissa mål som följs upp vid utvecklingssamtalen och då företrädesvis i svenska, engelska och matematik.

Inspektörerna bedömer att lärarna vid Jörlandaskolan i varierande grad följer elevernas kunskapsutveckling. Uppföljningen av kunskapsresultaten ämnena svenska, engelska och matematik är i allmänhet god, men inte lika god i övriga ämnen. Skolan bör förbättra rutinerna för att försäkra sig om att eleverna upp till årskurs 5 också når målen i de ämnen som inte omfattas av nationellt prov.

Resultat av arbetet med normer och värden

I läroplanen står att barn och elever skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja samt lust att lära. Undervisningen skall bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet samt utveckla deras förmåga att ta ett personligt ansvar.

Eleverna vid Jörlandaskolan upplever skolmiljön, fysiskt och psykosocialt, som trygg. De säger att det alltid finns vuxna närvarande i skolan. Inspektörerna noterar vid besöket att undervisningen bedrivs i demokratiska former utifrån en värdegrund som stämmer väl överens med avsnittet om normer och värden i läroplanen samt att eleverna efter ålder och mognad har inflytande och tar ansvar för det egna lärandet.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Skolan skall enligt författningarna samverka med elevernas vårdnadshavare i frågor vad gäller skolverksamheten i stort och i frågor som rör den enskilda eleven. Skolan skall även befrämja elevernas förmåga till ansvarstagande och arbeta för att eleverna successivt får ett allt större inflytande över såväl det egna lärandet som skolans verksamhet i stort.

Jörlandaskolan har en handlingsplan med tydliga rutiner för alla former av kränkande behandling. Eleverna känner till skolans regler, men upplever inte att de har varit med att utforma dem. Skolan har både klassråd och elevråd. Elevrådet arbetar med frågor som rör såväl inommiljön som utemiljön. De flesta elever uppger vid intervjuer och i samtal att de är nöjda med sitt inflytande. De uppger också att de kan välja mellan olika ämnen och arbetssätt i undervisningssituationen och en del upplever att de också är med och påverkar/planerar innehållet i vissa undervisningssituationer. Skolan har enligt rektorn en aktiv föräldraförening som vid regelbundna möten ges god information och möjlighet att vara delaktiga i planeringen av sina barns utbildning. Vårdnadshavare får veckobrev från klasslärarna med information om klassen, deras arbete och kommande händelser. Inspektörernas bedömning är att Jörlandaskolan har författningensliga samverkansformer samt att eleverna tränas i att ta ett allt större ansvar för verksamheten i stort.

Organisation och arbetssätt i undervisningen

Organisationen av skolans undervisning har sin utgångspunkt i såväl läroplanens mål som de enskilda elevernas förutsättningar och behov. Skolan skall, enligt författningarna, främja elevernas lust att lära. Eleverna skall även ges möjlighet att stegvis ha inflytande på bland annat arbetsformer och successivt ta ett allt större ansvar för sin utbildning.

Inspektörerna har besökt samtliga klasser i skolan och sett undervisning i flera olika ämnen. Inspektörerna bedömer att undervisningen är varierande och av god kvalitet och i vissa klasser av mycket god kvalitet. Inspektörerna ser engagerade elever och upplever ett arbetsklimat som präglas av dialog mellan elev och lärare. Skolans arbetssätt är i många klasser laborativt, dvs. lärarna vägleder, stimulerar och motiverar eleverna att själva söka kunskap samt ger stöd och uppmuntrar eleverna att hitta egna lösningar och att lita till sin förmåga.

Individanpassning och stöd

I skollagsstiftningen står angivet att särskilt stöd skall ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. Skolan skall, under rektorns ansvar, upprätta åtgärdsprogram för att stödja elevens kunskapsinhämtning. Eleven och elevens vårdnadshavare skall ges möjlighet att delta vid utarbetandet av åtgärdsprogram.

Jörlandaskolan har tydliga rutiner för att upptäcka elever i behov av särskilt stöd. Lärarna säger att de genom sin dokumentation vet vilka elever som är i behov av särskilt stöd, och anmäler det till skolans specialpedagog. Lärarna bedömer att utav skolans 210 elever är det några få som är i behov av särskilt stöd. För dessa elever upprättas åtgärdsprogram där det tydligt framgår hur ansvarsfördelningen ser ut. Detta görs i samarbete med eleven och elevens vårdnadshavare. Inspektörerna bedömer att skolans verksamhet och undervisning är anpassad till elevernas olika behov.

Utvärdering av lärandet och bedömning

Enligt författningarna skall läraren, eleven och elevens förälder/vårdnadshavare genomföra utvecklingssamtal. Samtalet skall handla om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling och grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i relation till målen i läroplanen och i kursplanerna.

Vid Jörlandaskolan genomförs regelbundna utvecklingssamtal. Inför samtalen går lärare och elev igenom elevens mål utifrån den individuella utvecklingsplanen. Inspektörerna bedömer att utvecklingssamtalen vid Jörlandaskolan hålls enligt författningarnas krav.

Kvalitetssäkring och förbättringsområden

För att genomföra de fastställda målen för utbildningen skall det finnas en arbetsplan. Arbetsplanen skall utarbetas under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för elever och vårdnadshavare. Rektorn beslutar om arbetsplanen och ansvarar för att arbetsplanen kontinuerligt följs upp och utvärderas. Inspektörerna bedömer att den lokala arbetsplanen för Jörlandaskolan ger en god bild av skolans verksamhet, arbetssätt och arbetsformer och vad som förväntas av elever och vårdnadshavare. Arbetsplanen och undervisningen utvärderas varje läsår av elever, vårdnadshavare och personal men saknar koppling till kvalitetsredovisningen.

Enligt författningarnas krav skall skolan följa upp och utvärdera sina resultat med utgångspunkt i nationella mål och årligen upprätta en kvalitetsredovisning.

Jörlandaskolans kvalitetsredovisning följer den modell av kvalitetsredovisning som görs i Stenungsunds kommun utifrån elevens inflytande, arbetsmiljö och trivsel/psykosocial arbetsmiljö. I denna kvalitetsredovisning går inte att utläsa i vilken mån de nationella målen för utbildningen har uppnåtts och ej heller någon redogörelse för de åtgärder som görs eller bedöms skall göras om målen för utbildningen inte nås. Inspektörerna vill framhålla att den redovisning som finns ger en begränsad bild av hur väl skolan lyckas inom området kunskaper, eftersom redovisningen fokuserar på den modell som görs i kommunen. Inspektörernas bedömning är att de åtgärder som skolan gör för att förverkliga de nationella målen för utbildningen bör tydliggöras så att ett systematiskt arbetssätt med mål, planering, utvärdering, analys och åtgärder för utveckling skapas. Skolans utvecklingsområden eller om det finns specifika förbättringsområden för Jörlandaskolan bör också kunna framgå i kvalitetsredovisningen.

Skolledning och intern kommunikation

Läroplanen anger tydliga ansvarsområden för rektorn och personal för skolornas inre organisation och arbete. Läroplanen anger att rektorn skall vara pedagogisk ledare och ansvara för att skolverksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Ledningsgruppen för Stenungsunds södra rektorsområde består av skolornas rektorer och leds av områdes/enhetschef. En ny ledningsorganisation kommer att genomföras i kommunen under år 2006.

Rektorn och personalen uppger att det finns ett öppet klimat vid Jörlandaskolan, där man både delger och tar del av varandras kunskaper. Pedagogiska diskussioner är ett naturligt inslag i arbetet och förekommer kontinuerligt under rektorns ledning. Vid inspektörernas intervju med personalen framkommer att rektorn är väl förtrogen med verksamheten och tar ett övergripande ansvar för den pedagogiska utvecklingen.

Rektorn, som har arbetat länge inom kommunen, genomgår nu den statliga rektorsutbildningen. Personalen uppger att rektorn är väl insatt i den verksamhet som de bedriver och att rektorn har ett stort intresse för skolans utveckling. Vid samtal med eleverna framkommer också att rektorn är väl känd av eleverna och det är lätt att komma i kontakt med henne. Inspektörerna bedömer att rektorn är väl förtrogen med verksamheten samt uppfyller sitt pedagogiska ledarskap enligt författningarnas krav.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Tillgång till utbildning och information

Eleverna har enligt författningarna rätt till elevens val. Elevens val skall syfta till att bredda eller fördjupa elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. Eleverna skall även få information och underlag för att kunna välja fortsatt utbildning.

Vid Jörlandaskolan är elevens val en schemalagd aktivitet en gång i veckan. Eleverna kan välja bland skolans ämnen, men även fördjupa sig i teman, som till exempel hästar, friluftsliv, drama och bygga trummor. Inspektörerna bedömer att eleverna har tillgång till utbildning och information om den utbildning som grundskolan erbjuder.

Personal

Skollagen föreskriver att skolan skall använda lärare som har utbildning för den undervisning de i huvudsak skall bedriva.

Jörlandaskolan har innevarande läsår 28 anställda. Enligt Skolverkets statistik för läsåret 2004/2005 är lärartätheten vid Jörlandaskolan något lägre än för kommunen och riket som helhet. 7,3 per 100 elever mot 7,9 i kommunen och i riket. Lärare med pedagogisk utbildning vid skolan är 6,4 per 100 elever. Motsvarande siffra för kommunen som helhet är 6,5 och för riket 6,6 per 100 elever.

Klasserna vid Jörlandaskolan består av 18–19 barn/elever i förskoleklassen och år 1 och mellan 29–36 elever i årskurserna 2–6.

Enligt skollagsstiftningen skall kompetensutveckling anordnas för personalen och kommunen skall vinnlägga sig om en planering av personalens kompetensutveckling. Stenungsunds kommun har enligt rektorn strategier för en övergripande kompetensutveckling. Läsåret 2005/2006 satsar skolan på kompetensutveckling i matematik. Personalen vid Jörlandaskolan uppger att individuella kompetensutvecklingsplaner saknas, men de uppger att de får den kompetensutbildning som behövs utifrån elevernas behov. Inspektörerna bedömer att kompetensutveckling sker utifrån skolans och personalens behov.

Materiella resurser

Skolans material och utrustning skall enligt författningarna vara anpassad till en tidsenlig utbildning och lokalerna skall vara ändamålsenliga.

Utemiljön är av mycket god kvalitet. Skolgården består av många olika planer med olika inspirerande lekredskap och det finns skog och grönområden i skolans närhet. Såvitt inspektörerna har kunnat bedöma är tillgången till böcker, övrigt undervisningsmaterial och lokaler anpassad till en tidsenlig och ändamålsenlig utbildning. Vid Jörlandaskolan kan man inte erbjuda eleverna hemkunskap utan eleverna åker buss till Stora Högaskolan. Inspektörernas bedömning är att skolan använder lokalerna på ett för verksamheten ändamålsenligt sätt och att material och övrig utrustning ger förutsättningar för en tidsenlig utbildning.

Datum	Ort
2006-05-12	Göteborg

Sonja Henriksson

Agneta Kristensson